

Facket ställde kommunen mot väggen

🕒 20:51 | 16-11-21

LINKÖPING Fackförbundet Byggnads rapport om konkreta missförhållanden och konstigheter på byggarbetsplatser i Linköping får kommunen och Stångåstaden att agera.

– Det är inte så enkelt för oss att kontrollera. Vi kan inte komma till ett bygge och titta på personalens lönespecifikation och arbetsschema. Men vi ska definitivt ta vårt ansvar. Stångåstaden ska inte bli inblandad i något där det råder oschyssta villkor, säger Jan Österlind, ordförande i Stångåstadens styrelse.

LÄS MER

16/11 LINKÖPING
Byggföretagen svarar på kritiken

16/11 LINKÖPING/ÖSTERGÖTLAND
Byggföretagen bryter mot lagen

Jan Österlind och flera andra politiker träffade nyligen Byggnads för att diskutera deras kritiska rapport. Facket vill åstadkomma en förändring inom byggbranschen där det, enligt rapporten, förekommer både skattefuskar, slavlöner och dåliga villkor. Därför granskade Byggnads sju byggarbetsplatser i länet, varav några i Linköping, och kom med konkreta uppgifter och förslag på åtgärder.

Struntade att följa avtalet

Både Linköpings kommun och kommunens bostadsbolag Stångåstaden kritiserades för dubbla arbetsskift och pinsamt låga löner (34 kronor i timmen) på deras tomter. Jan Österlind anser att han har insett problemen.

– Stångåstaden har skärpt upp krav på kollektivavtal och den entreprenör vars anställda utsattes för missförhållanden hade avtalet. Men företaget struntade i att följa det. Därför tog det samarbetet slut. Vi ser att problem uppstår längre ner i kedjan, bland underleverantörer. Det är de stora byggbolagens uppgift att ha koll på sina underentreprenörer, säger Jan Österlind.

Många underentreprenörer

Han har också, efter rapporten, blivit medveten om att det kan vara ett långt led av underentreprenörer när ett jobb ska utföras. Byggnads ger exemplet med Västanfläkten, gamla p-huset i Gottfridsberg, som byggs åt Stångåstaden.

– Ett svenskt företag ska putsa fasaden på Västanfläkten och utföra sitt arbete med hjälp av en underentreprenör.

Underentreprenören, som inte har anställda utan bara ägare samt tjänstemän, har i sin tur anlitat ytterligare tre underleverantörer från Polen. Bara en av dessa tre underleverantörer har några anställda arbetare, berättar Martin Blomberg, ombudsman på Byggnads, som har granskat Västanfläkten.

Vem som putsar?

Men enligt Martin Blomberg har han inte lyckats reda ut vem som verkligen putsar Västanfläktens fasad.

– Den underleverantör som har anställda är inte registrerad i Sverige för F-skatt, saknar kollektivavtal och har anlitat personer som tillhör olika enmansföretag. Det är mycket konstigt att fem enmansföretag samarbetar och gör samma jobb tillsammans och samtidigt. Vi besökte platsen och personalen ville inte säga om de är anställda hos underleverantören eller om de verkligen är enmansföretag, om de betalar skatt eller något annat, säger Martin Blomberg.

Enligt hans uppfattning handlar byggföretag på det här sättet för att försvåra fackets, arbetsmiljöverkets och skatteverkets kontrollmöjligheter och för att skaffa sig konkurrensfördelar genom att betala lägre ersättningar och skatter än det som gäller i kollektivavtalet samt skattelagstiftningen.

Men Per Larsson, vd för företaget Gärhovs Bygg AB som ansvarar för fasadputsningen, har en helt annan uppfattning.

– Vi följer reglerna och vi jobbar med en underentreprenör som sedan har anlitat andra. Det är en branschgrej att det förekommer flera led och detta borde Byggnads och branschorganisationen Byggindustrier reda ut. Priset är inte alls avgörande när det blir många led utan det handlar ofta om att hitta vem som kan ta och utföra jobbet när det behövs, säger Per Larsson.

Tillåt underentreprenörer bara i två led.

För att undvika problemen föreslår Byggnads en modell som fungerar i vissa andra länder: Att endast tillåta underentreprenörer i två led.

– Det är en sak som tål att diskuteras. Stångåstadens vd har fått i uppdrag att se över vilka åtgärder vi skulle kunna ta som beställare så att vi kan vara säkra på att vi får det som vi beställer och att det råder schyssta villkor på våra byggarbetsplatserna, säger Jan Österlind.

Elias Aguirre (S), kommunalråd och ordförande i samhällsbyggnadsnämnden, vill att kommunledning tillsammans med fack och arbetsgivare hittar konstruktiva lösningar.

– Byggnads rapport är väldigt seriös och pekar tydligt på vissa saker. Jag blev ledsen när jag såg att arbetare kom i kläm, det ska aldrig vara acceptabelt, säger Elias Aguirre.

Den 2 december har facket ett liknande möte med representanter för de stora byggbolagen: NCC, Peab och Skanska.

Zenaida Hadzimahovic

Utskriftsdatum: 2016-12-07 09:25:10

Webbadress: <http://nt.se/nyheter/linkoping/facket-stallde-kommunen-mot-vaggen-om4390423.aspx>
